

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор НН Інституту педагогіки і психології

 С.М. Кондратюк

«30» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 016 Спеціальна освіта

Освітньо-професійна програма – 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія)

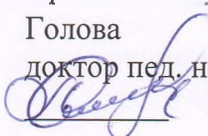
Перший (бакалаврський) рівень

Мова навчання – українська

Погоджено науково-методичною комісією НН
Інституту педагогіки і психології

Протокол № 1 від 30.08.2021 року

Голова

 доктор пед. наук, професор

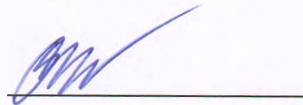
Ю. А. Бондаренко

Розробник:

Чернякова Жанна Юріївна – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № 1 від «28» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри
Бойченко М.А. доктор пед. наук, професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 8	(Вказати освітній ступінь) Бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
2-й			
Семестр			
1-й		2-й	
Лекції			
26 год.		20 год.	
Практичні, семінарські			
24 год.		24 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
68 год.		74 год.	
Консультації:			
2 год.	2 год.		
Вид контролю: екзамен			
Загальна кількість годин - 240			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета – сформувати у студентів здатність аналізувати основні категорії виховання, навчання та розвитку, володіти науковими основами організації педагогічної діяльності в контексті Закону України «Про освіту» та Концепції Нової української школи, основами школознавства.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою є міжпредметні зв'язки з наступними дисциплінами:

- З **психологією**, що має спільність об'єктів вивчення, індивідуальних і вікових особливостей дітей різного віку, опанування методиками вивчення особистості, колективу, особливостей формування Я-концепції, мотивації діяльності та ін.;
- З **анатомією та фізіологією**, що забезпечує розуміння морфологічних та фізіологічних особливостей кожного вікового періоду;
- З **історією**, що забезпечує формування знань студентів про зміни та особливості навчально-виховних систем в різні історичні епохи.

3. Результати навчання за дисципліною

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
-------------------------------------	--

	<p>ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-8. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)</p>	<p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами. Оволодіння філософськими основами педагогіки, сучасними вітчизняними і зарубіжними педагогічними теоріями. Оволодіння нормативними юридичними документами, що регламентують функціонування освітньої системи сучасної України.</p>
	<p>СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища. Усвідомлення сутності виховання, його загальних і конкретних цілей і завдань, організаційних форм, засобів, методів розвиваючого соціально-значущого виховання.</p>
	<p>СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.</p>
	<p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.</p>
	<p>СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.</p>
	<p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p>
<p>Результати навчання (РН)</p>	<p>РН-6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p>
	<p>РН-7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p>
	<p>РН-8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p>
	<p>РН-12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-</p>

	педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.
	<i>PH-15.</i> Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.
	<i>PH-16.</i> Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.
	<i>PH-17.</i> Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює власні думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію, та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, може аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної творчої діяльності, вільно використовує знання для використання творчих завдань.
82 – 89	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, має стійкі навички виконання завдань.

74 – 81	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, але узагальнює і систематизує навчальну інформацію не в повній мірі, допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці.
64 – 73	Володіє навчальним матеріалом, знає основні поняття навчального матеріалу, виконує поставлені завдання на репродуктивному рівні, має недостатньо стійкі навички виконання практичних завдань.
60 – 63	Володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, відтворює певну частину навчального матеріалу на рівні запам'ятовування, знає основні поняття навчального матеріалу. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
35 – 59	Має фрагментарні знання при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, відсутні сформовані вміння та навички, допускає суттєві помилки під час відповіді. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
1 – 34	Студент не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Розподіл балів (1 семестр + 2 семестр)

Поточний контроль									Разом
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2						
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	ІНДЗ	37
Поточний контроль									
4	4	4	3	3	3	4	3		

Контроль самостійної роботи								
			1	1	1		1	5

Поточний контроль										Разом	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ 3					РОЗДІЛ 4								
Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 3.4	Т 3.5	Т 4.1	Т 4.2	ІНД 3	тести					
Поточний контроль										38	75	25	100
4	3	3	4	3	4	3		5					
Контроль самостійної роботи													
	1	1		1		1	5						

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики є екзамен, навчальний проект, тести, задачі.

6. Програма навчальної дисципліни

Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні основи педагогіки

Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину.

Тема 2. Методологія і методи науково-педагогічного дослідження.

Тема 3. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.

Тема 4. Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу.

Розділ 2. Теорія освіти і навчання (дидактика)

Тема 1. Актуальні завдання сучасної дидактики. Навчання в цілісному педагогічному процесі.

Тема 2. Зміст освіти як фундамент базової культури особистості. Методи та засоби навчання.

Тема 3. Форми організації навчання. Урок як основна форма організації навчання.

Тема 4. Педагогічна діагностика результатів навчально-пізнавальної діяльності.

Тема 5. Поетапне створення індивідуального освітнього проекту.

Розділ 3. Теорія виховання

Тема 1. Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання. Основи громадянського виховання.

Тема 2. Загальні методи виховання. Організаційні форми виховної роботи.

Тема 3. Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу.

Тема 4. Педагогічні основи діяльності класного керівника. Педагогічне керівництво самовихованням учнівської молоді.

Тема 5. Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання. Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми.

Розділ 4. Управління педагогічними системами

Тема 1. Організаційні основи управління вітчизняною школою. Методична робота в школі.

Тема 2. Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід. Вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі.

Тема 3. Реформування загальної середньої освіти в світлі концепції «Нова українська школа».

Тема 4. Професіограма вчителя нової української школи.

7. Структура навчальної дисципліни (спеціальна освіта)

Зміст модуля	Лекції (год.)	Семінар. заняття (год.) ?	Самост. робота студентів (год.)	Індивід. робот а студен	Всього
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ					
1. Педагогіка в системі наук про людину	2	2			4
2. Методологія і методи науково-педагогічного дослідження	2	4			6
3. Розвиток, соціалізація і виховання особистості	2	2			6
4. Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи	2	2			6
Розділ II. ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ					
1. Актуальні завдання сучасної дидактики		1	4		5
2. Навчання в цілісному педагогічному процесі	2	2			4
3. Зміст освіти як фундамент базової культури особистості	1	2	4		7
4. Методи та засоби навчання	2	2			4
5. Форми організації навчання	1	1	4		6
6. Урок як основна форма організації навчання	2	2			4
7. Педагогічна діагностика результатів навчально-пізнавальної	1		4		5
8. Поетапне створення індивідуального освітнього	1	4	16		21
Розділ III. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ					
1. Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання	1	2			2
2. Основи громадянського		2	2		3
3. Загальні методи виховання	2	2			3

4. Організаційні форми виховної роботи	1	2			2
5. Педагогічні основи розвитку виховного	2	2			4
6. Педагогічні основи діяльності класного	2	2			3
7. Педагогічне керівництво самовихованням учнівської	1	2	3		5
8. Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання	1	2	3		5
9. Виховна робота з педагогічно занебланими дітьми			4		3

Розділ IV. УПРАВЛІННЯ ПЕДАГОГІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

1. Організаційні основи управління вітчизняною школою. Методична робота в школі	2	1	2		7
2. Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі	2	1	4		7
3. Реформування загальної середньої освіти в світлі концепції «Нова українська школа»	2		4		6
4. Професіограма вчителя нової української школи.	2		6		
5. Поетапне створення індивідуального освітнього		4	26		30
6. Підсумкове заняття		2			2
ВСЬОГО	46	48	146		240

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ		
1	Педагогіка в системі наук про людину	2
2	Методологія і методи науково-педагогічного дослідження	4
3	Розвиток, соціалізація і виховання особистості	2
4	Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу	2
Розділ II. ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ		
1	Актуальні завдання сучасної дидактики	1
2	Навчання в цілісному педагогічному процесі	2
3	Зміст освіти як фундамент базової культури особистості	2
4	Методи та засоби навчання	2
5	Форми організації навчання	1
6	Урок як основна форма організації навчання	2
7	Поетапне створення індивідуального освітнього проекту	4
Розділ III. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ		
1	Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання	2
2	Основи громадянського виховання	2
3	Загальні методи виховання	2
4	Організаційні форми виховної роботи	2
5	Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу	2
6	Педагогічні основи діяльності класного керівника	1
7	Педагогічне керівництво самовихованням учнівської молоді	1
8	Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання	1
9	Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми	1
Розділ IV. УПРАВЛІННЯ ПЕДАГОГІЧНИМИ СИСТЕМАМИ		
1	Організаційні основи управління вітчизняною школою. Методична робота в школі	2

2	Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі	2
3	Поетапне створення індивідуального освітнього проекту	3
4	Підсумкове заняття	1
	Разом	48

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Артемова Л.В. Історія педагогіки України. – К.: Либідь, 2006. – 424 с.
2. Бондар В. Дидактика. – К.: Либідь, 2005. – 264 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка. – К.: Академія, 2001. – 576 с.
4. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
5. Гришина Т.В. Освітня технологія як об'єкт методичної роботи. – Харків: Основа. – 2003. – 96 с.
6. Загвязинский В.И., Астаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования. – М.: Академия, 2001. – 208 с.
7. Зайченко І.В. Педагогіка. – Чернігів: Деснянська правда, 2003. – 528 с.
8. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка. – К.: Знання-Прес, 2003. – 418 с.
9. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка родинного виховання : навч. посіб. — К.: Знання, 2006. — 324 с.
10. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях : навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 311 с.
11. Левківський М.В. Історія педагогіки. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 360 с.
12. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання. – Харків: ОВС, 2002. – 400 с.
13. Любар О.О. та ін. Історія української школи і педагогіки. – К.: Знання, 2006. – 447 с.
14. Мазуха Д.С., Опанасенко Н.І. Педагогіка. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 232 с.
15. Настільна книга класного керівника: Навч.-метод. посібник. Схвалено МОН / Кузьмінський А.І., Омеляненко С.В. — К., 2012. — 262 с.
16. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І., Вовк Л.П. Педагогіка: завдання і ситуації Практикум. – 2-ге вид., випр. – К.: Знання-Прес, 2006. – 423 с.
17. Малафійк І. В. Дидактика. – К.: Кондор, 2005. – 398 с.
18. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні. – К.: Вікар, 2003. – 335 с.
19. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. – К.: Гранма, 1999. – 350 с.
20. Омеляненко, В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації : практикум / В.Л. Омеляненко, А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк. - К.: Знання-Прес, 2006. - 423 с.

21. Омеляненко, В. Л. Теорія і методика виховання : навч. посібник / В.Л. Омеляненко, А.І. Кузьмінський. - К. : Знання, 2008. - 415 с.
22. Омеляненко С.В. Педагогіка: Тестові завдання : навч. посіб. – К. : Знання, 2008. – 391с.
23. Основи педагогічної ергономіки : навчальний посібник / Н.Д. Карапузова, Є.А. Зімниця, В.М. Помогайбо. – Київ :Академвидав, 2012. – 192 с. – (Серія "Альма-матер").
24. Педагогіка в запитаннях і відповідях: Навч. посіб. / Л.В. Кондрашова, О.А. Пермяков, Н.І. Зеленкова, Г.Ю. Лаврешина. – К.: Знання, 2006. – 252 с.
25. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко – 2-ге вид., стер. – К.: Знання–Прес, 2006. – 700 с.
26. Пермяков О.А., Морозов В.В. Педагогіка. – К.: Знання, 2006. – 171 с.
27. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка. – Суми: Університетська книга, 2005. – 320 с.
28. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи педагогічних досліджень. – К. : Зеніта, 2000. – 259 с.
29. Стельмахович В.Г. Українська народна педагогіка.–К.,1997. – 312 с.
30. Сучасні шкільні технології. У 2–х частинах. Частина 1 / Упорядники І. Рожнятовська, В. Зоц. – К.: Редакція загальнопедагогічних газет, 2004. – 128 с.
31. Фіцула М.М. Педагогіка. – К.: Академвидав, 2003. – 528 с.
32. Ягупов В.В. Педагогіка. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.
33. Якса Н.В. Основи педагогічних знань. – К.: Знання, 2007. – 358 с.

Додаткові:

1. Загвязинский В.И., Астаханов Р. Методология и методы психолого–педагогического исследования. – М.:Академия, 2001. – 208 с.
2. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях : навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 311 с.
3. Левківський М.В. Історія педагогіки. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 360 с.
4. Медвідь Л.А.Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні. – К. : Вікар, 2003. – 335 с.
5. Настільна книга класного керівника: Навч.-метод. посібник. Схвалено МОН / Кузьмінський А.І., Омеляненко С.В. — К., 2012. — 262 с.
6. Омеляненко, В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації : практикум / В.Л. Омеляненко, А.І. Кузьмінський, Л.П. Вовк. - К. : Знання-Прес, 2006. - 423 с.
7. Омеляненко С.В. Педагогіка: Тестові завдання : навч. посіб. – К. : Знання, 2008. – 391с.
8. Основи педагогічної ергономіки : навчальний посібник / Н.Д. Карапузова, Є.А. Зімниця, В.М. Помогайбо. – Київ :Академвидав, 2012. – 192 с. – (Серія "Альма-матер").
9. Педагогіка в запитаннях і відповідях: Навч. посіб. / Л.В. Кондрашова, О.А. Пермяков, Н.І. Зеленкова, Г.Ю. Лаврешина. – К.: Знання, 2006. – 252 с.
10. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко – 2-ге

вид., стер. – К.: Знання–Прес, 2006. – 700 с.

11. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи педагогічних досліджень. – К. :
Зеніта, 2000. – 259 с.
12. Стельмахович В.Г. Українська народна педагогіка.–К.,1997. – 312 с.

Інформаційні ресурси

1. Академія педагогічних наук України - <http://www.apsu.org.ua>
2. Український центр оцінювання якості освіти. – www.testportal.gov.ua
3. Освітній портал "Освіта.UA". – <http://osvita.ua>
Освітня мережа України. – www.ednu.kiev.ua
4. Виховна робота в школі. – http://www.library.kherson.ua/teach/scool_07.htm
5. Відкритий урок: професійний журнал для вчителів. – <http://osvita.ua/school>
6. Для класного керівника. – <http://www.uroki.net/docklruk.htm>
7. Острів знань : Освітній шкільний інтернет-портал. – <http://ostriv.in.ua/>
8. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології Науковий журнал
[Електронний ресурс] — Режим доступу :
http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/
9. Учительський портал. – <http://www.uchportal.ru/>
10. Я – вихователь. – <http://vosпитatel.at.ua>
11. Слово вчителя. – www.konserg.ucoz.ua
12. Портал «Діти України». – www.children.edu-ua.net
13. Наукове електронне фахове видання "Народна освіта" . –
www.narodnaosvita.kiev.ua
14. Освітній портал " Педагогічна преса". – <http://pedpresa.ua>
15. "Гармонія сімейного життя". Сайт для старшокласників та
старшокласниць. – <http://harmonia.okis.ru>
16. Безпека дітей в Інтернеті. – <http://onlandia.org.ua>
17. Освітній онлайн-журнал. – <http://educlub.com.ua>
18. Щоденник. Уа. – <http://shodennik.ua>
19. Українська педагогіка. – <http://ukped.com>
20. Уроки.нет. – <http://www.uroki.net>
21. Інформаційний портал "Знання". – <http://znannya.info>
22. Методичний портал. – <http://pedsovet.su>
23. Тестування і моніторинг в освіті. - <http://timo.com.ua>